

Leren leven met sterke prijsschommelingen

Algemeen

[Lourens Gengler]

Trage gmo-toelating EU leidt tot debacle

De grondstoffenmarkt moet leren leven met sterke prijsschommelingen. Dat stelt Klaus-Dieter Schumacher van Toepfer International. Die prijs zal in Europa ook worden beïnvloed door het gmo-vrij willen houden van grondstoffen. „Dat heeft zijn prijs en de discussie met de retail daarover moet nu op gang komen.”

„Op de markten voor granen en oliezaaden hebben zich in de voorbije jaren spectaculaire ontwikkelingen voltrokken. De huidige rust is echter van korte duur. Los daarvan stevent de voedselvoorziening in de Europese Unie af op een dramatische situatie als niet snel besluiten worden genomen inzake toelating van gmo-gewassen. Naast de politiek zal ook de retail haar kop uit het zand moeten halen.” Deze boodschap komt van dr. Klaus-Dieter Schumacher, hoofd economische zaken van Toepfer International in Hamburg. Hij deed zijn uitspraken tijdens de jaarvergadering van de vereniging van varkenshouders in Noordwest-Duitsland, ISN.

Prijsstijgingen

Schumacher presenteerde zijn gehoor van zo'n 300 varkenshouders een analyse over de turbulente marktsituatie van de afgelopen twee jaar. Opvallend daarbij was de genuanceerde verklaring die hij gaf voor de enorme prijsstijgingen. „Mijn belangrijkste boodschap is dat er niet één oorzaak is geweest. Er was sprake van een echte samenloop van omstandigheden. Bio-energie is dus géén 'misdad' tegen de menselijkheid' zoals een hoge VN functionaris verkondigde. En tegelijkertijd was de stijging ook niet slechts te wijten aan speculaties door hedgefonds, zoals diverse poli-

tici beweerden”, vindt Schumacher. „De belangrijkste fundamentele reden voor de enorme stijgingen zijn de gestaag teruglopende wereldvoorraden granen gedurende de afgelopen decennia”, meent de Toepfer-topman. De grote oogst van 2004 gaf even uitstel, maar in 2007/2008 barstte de bom, constateert hij. De enorme prijsstijgingen hebben vervolgens geleid tot een immense reactie van boeren wereldwijd. Meer inzaai, meer kunstmest, meer gewasbescherming en extra zorg hebben de productie opgevoerd, zodat de wereldvoorraad granen inmiddels tot

19,1 procent van het verbruik is opgeloopen. „Op dit moment zijn er geen signalen van tekorten, hoewel de situatie snel kan wijzigen bij langdurig nadelige weersomstandigheden”, analyseert Schumacher.

De droogte in China is zoiets, maar de marktspecialist van Toepfer tekent daarbij direct aan dat dergelijke berichten ieder jaar rond deze tijd uit China komen en eigenlijk zelden een langdurig effect hebben. „Vooral de zeer grote voorraden granen in de EU zullen bij ons nog maandenlang druk op de markt houden. Ik verwacht dat er de komende

>>

„Zelfs met stijgende opbrengst per hectare zal er meer grond in productie moeten komen”, aldus dr. Klaus-Dieter Schumacher van Toepfer International.

>> Leren leven met sterke prijsschommelingen

weken daardoor zeer veel gerst in de interventie zal gaan”, aldus Schumacher.

In balans

Wat betreft de markt voor oliezaden constateert de marktanalist dat productie en verbruik wereldwijd redelijk in balans zijn. „De droogte in Argentinië is een prijsopdrijvende factor, maar daar staat een lagere vraag uit Azië tegenover. Daarnaast wordt in de Verenigde Staten naar verwachting meer soja ingezaaid ten koste van het areaal mais. Overigens wordt de markt van plantaardige olie in het geheel nauwelijks beïnvloed door de huidige economische situatie in de wereld”, zegt Schumacher.

Biobrandstoffen

De expansie van biobrandstoffen was voor de varkenshouders in Noordwest-Duitsland gevoelsmatig altijd een belangrijke prijsopdrijver van diervoeder in de voorgaande jaren. Zij zagen

immers de ene na de andere biogasinstallatie uit de grond schieten en daardoor steeg lokaal de huur van grond en de prijs van mais. Ook de hoge mengvoerprijs werd vaak geweten aan bio-brandstof. Schumacher ziet dat iets anders. „Uiteraard is er een invloed omdat in de Verenigde Staten eenderde van alle mais wordt gebruikt voor ethanolproductie. En ook in Europa heeft het een effect op de prijszetting van grondstoffen. Maar in verhouding is dat beperkt. Bovendien is er altijd al een sterke correlatie geweest tussen de olieprijs en de prijs van agrarische grondstoffen. Wanneer de crisis voorbijgaat en de olieprijs weer aantrekt, zullen we beslist ook zien dat granen en oliezaden zullen volgen.” In de komende jaren zal daarom wereldwijd sterk moeten worden ingezet op extra productie om aan de groeiende vraag naar voedsel te kunnen voldoen, meent Schumacher. De fundamentele trend is stijgend door grotere wereldbevolking, trek naar de grote steden, hogere inkomens en meer vleesconsumptie. „Zelfs met stijgende opbrengst per hectare zal er meer grond in productie moeten komen. Bijvoorbeeld de 20 miljoen hectare braak in Rusland en graslanden in Zuid-Amerika.”

Punten van zorg

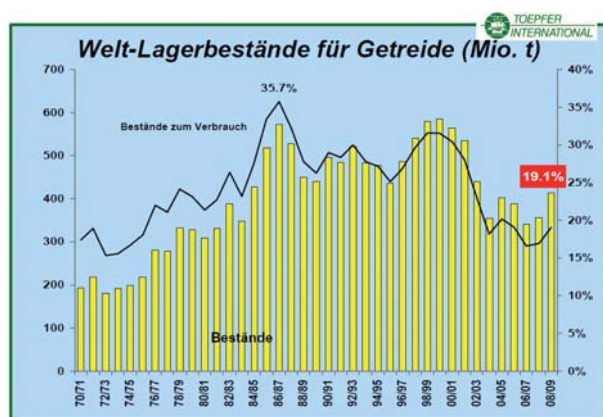
We zullen echter rekening moeten houden met turbulente markten, zowel per jaar, per maand, als per dag, aldus de Toepfer-analist. „Zelfs wij hebben daaraan in korte tijd moeten wennen.” Ook de plotselinge expansie van de hedgefunds in de sector is punt van zorg voor Schumacher. „Zij kunnen een veelvoud aan geld inbrengen ten opzichte van de fysieke graanhandel. Onze activiteit op de beurs heeft als doel heeft risico's af te dekken. Hedgefunds gaat het slechts om speculatieve winst. Daaraan moeten mijns inziens beperkingen worden gesteld.” Een geheel andere factor die straks, bij het aantrekken van de markt van invloed zal zijn, is de verminderde beschikbaarheid van vrachtschepen. Momenteel krimpt de capaciteit snel maar na de crisis zal dat er een tekort ontstaan met als gevolg hogere vrachtkosten, voorspelt Schumacher.

Gmo

Van heel andere orde is de huidige gang van zaken rond de toelating van transgene grondstoffen in Europa. Volgens Schumacher balanceren we daarmee aan de rand van de afgrond. „Afgelopen herfst hebben we veel geluk gehad dat er geen nieuwe Monsanto gmo-soja is ontdekt bij aanvoer in een Europese haven. De risico's op import worden echter steeds groter, want Europa kan wel een eigen koers blijven varen, de rest van de wereld trekt zich daarvan niets aan. Wereldwijd wordt al 125 miljoen hectare gmo-gewassen geteeld. Nu al is 95 procent van de soja uit de Verenigde Staten, Canada en Argentinië transgeen. Voor Brazilië is dat 57 tot 70 procent en de ontwikkelingen gaan door”, constateert Schumacher. Hij geeft als voorbeeld Basf die met het Braziliaanse ministerie van Landbouw bezig is naast Monsanto. In China en India worden Monsanto en Pioneer ingehaald door lokale bedrijven. „Ik zou niet weten waar straks onze gmo-vrije levensmiddelen in de supermarkten vandaan moeten komen. Daarover zal echt een serieuze discussie met de retail moeten worden gevoerd. Zij leunen nu achterover en doen alsof er niets aan de hand is. Maar het kan zo niet doorgaan en zeker niet voor dezelfde prijs.” De Brazilianen laten zich volgens Schumacher nu al goed voor betalen voor gmo-vrije grondstoffen. „Ik mag het eigenlijk niet zeggen, maar wat dat betreft, hoop ik dat er sporen van een niet-toegelaten product worden gevonden. De politiek móet dan eindelijk in actie komen, omdat er in korte tijd geen levensmiddelen meer in de supermarkten beschikbaar zijn”, verwacht Schumacher. Hij staft zijn betoog met een grafiek waarin voor soja wordt aangegeven welke nieuwe gmo-varianten eraan komen. Soortgelijks gebeurt met koolzaad, gerst, tarwe en mais. „Met de huidige Europese impasse van toelating zal dat vastlopen, net zoals er nu al geen maisglutenvoermeel uit de Verenigde Staten binnenkomt. De politiek zal echt snel met gedegen oplossing moeten komen”, zo besluit marktanalist Schumacher. ■

Maisprijs in relatie tot prijs van minerale olie.

Wereldgraanvoorraad (miljoenen ton).

